

рекомендації та пропозиції на проєкт ОНП просимо надсилати на електронну адресу гаранта: igor.shnitser@uzhnu.edu.ua

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«Ужгородський національний університет»**

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

«Історія та археологія»

Третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

за спеціальністю 032 Історія та археологія

галузі знань 03 Гуманітарні науки

кваліфікація: доктор філософії з історії та археології

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма «Історія та археологія» підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 032 Історія та археологія розроблена згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII зі змінами, Постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 р. № 1341 (зі змінами, внесеними згідно з Постановами Кабінету Міністрів № 509 від 12.06.2019 та № 519 від 25.06.2020), «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» від 23.03.2016 р. № 261 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів № 283 від 03.04.2023), Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів № 341 від 21.03.2022), Наказів Міністерства освіти і науки України Про затвердження Вимог до оформлення дисертації від 12.01.2017 р. № 40 (із змінами, внесеними згідно з наказом МОН № 759 від 31.05.2019 р.), Про затвердження форм документів атестаційної справи здобувача ступеня доктора філософії від 22.04.2019 р. № 533, а також Положенням Про присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» про присудження ступеня доктора філософії затвердженого вченою радою протокол від 31.03.2022 № 3 р., уведеного в дію наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» від 31.03.2022 р. № 110/01-04. Нормативні документи можуть доповнюватися або змінюватися згідно чинного законодавства.

Освітньо-наукова програма розроблена робочою групою у складі:

Вовканич Іван Іванович – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародних студій та суспільних комунікацій ДВНЗ «УжНУ».

Жулканич Неля Михайлівна – доктор історичних наук, професор кафедри модерної історії України та зарубіжних країн ДВНЗ «УжНУ».

Годоров Ігор Ярославович – доктор історичних наук, професор кафедри міжнародних студій та суспільних комунікацій ДВНЗ «УжНУ».

Данилець Юрій Васильович – кандидат історичних наук, доцент кафедри археології, етнології та культурології ДВНЗ «УжНУ».

Ліхтей Ігор Михайлович – кандидат історичних наук, доцент, завідувач кафедри античності, середньовіччя та історії України домодерної доби ДВНЗ «УжНУ».

Прохненко Ігор Анатолійович – кандидат історичних наук, доцент кафедри археології, етнології та культурології ДВНЗ «УжНУ».

Шніцер Ігор Омелянович - кандидат історичних наук, доцент, завідувач кафедри модерної історії України та зарубіжних країн ДВНЗ «УжНУ» (гарант освітньо-наукової програми).

Коцан Василь Васильович – доктор історичних наук, директор комунального закладу «Закарпатський обласний музей народної архітектури та побуту» Закарпатської обласної ради.

Рейтій Галина Еміліївна – здобувачка ОНП «Історія та археологія» денної форми навчання.

І. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

«Історія та археологія»

зі спеціальності 032 Історія та археологія

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти, а також структурного підрозділу у якому здійснюється навчання	Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет», факультет історії та міжнародних відносин / <i>State University «Uzhhorod National University», Faculty of International Economic Relations.</i>
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації	Ступінь вищої освіти: доктор філософії / <i>Doctor of Philosophy (Ph. D.)</i> Освітня кваліфікація: доктор філософії з історії та археології / <i>Doctor of Philosophy in History and Archaeology</i>
Офіційна назва освітньої програми	Історія та археологія
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми становить 40 кредитів ЄКТС, наукова складова освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії передбачає проведення власного наукового дослідження та публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації або опублікованої монографії, або сукупності статей, опублікованих у вітчизняних та/або міжнародних рецензованих фахових виданнях, перелік яких затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки, відповідно до законодавства. Термін навчання: 4 роки.
Наявність акредитації	Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, Україна, строк дії сертифіката про акредитацію 01.07.2027 р.
Цикл/рівень програми	НРК – 8 рівень, EQF-LLL – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл
Передумови	Другий рівень вищої освіти (диплом магістра, спеціаліста)
Мова(и) викладання	Українська
Форми навчання	Очна (денна, вечірня), заочна
Термін дії освітньої програми	До наступного перегляду
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/60739
2 – Мета освітньої програми	
Мета програми (з врахуванням рівня кваліфікації)	Підготовка докторів філософії (PhD), здатних розв'язувати комплексні проблеми професійної та дослідницько-іноваційної діяльності у сфері історії та археології, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань, вміння застосовувати методологію наукової та науково-педагогічної діяльності, а

	також проводити власне оригінальне наукове дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, успішно комунікувати з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому задля практичного впровадження результатів науково-організаційної діяльності та ефективної науково-педагогічної роботи, зберігаючи при цьому здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.
3 - Характеристика освітньої програми	
Опис предметної області	<i>Об'єкти вивчення:</i> минуле людства, зокрема, України та інших країн, в усіх його проявах; науково-дослідна та прикладна діяльність за спеціальністю. <i>Цілі навчання:</i> набуття здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері історії та археології. <i>Теоретичний зміст предметної області:</i> система сучасних наукових теорій, концепцій, гіпотез та принципів гуманітарних та суміжних наук. <i>Методи, методики та технології:</i> загально-наукові та спеціальні наукові методи, які застосовуються під час здійснення досліджень за спеціальністю; підходи до написання академічних текстів; інформаційно-комунікаційні технології досліджень, розповсюдження, презентацій результатів досліджень. <i>Інструментарій та обладнання:</i> автоматизовані електронні архіви та бібліотечно-інформаційні системи та програмні продукти, що застосовуються у професійній діяльності; цифрові інструменти опрацювання текстової та графічної інформації, технології дистанційного навчання.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова академічна
Основний фокус освітньої програми	Програма сфокусована на проведення наукових досліджень з історії та археології Центрально-Східної Європи. Ключові слова: історія, археологія, етнологія, Центрально-Східна Європа.
Особливості програми	Науково-дослідна проблематика з історії та археології Центрально-Східної Європи гармонійно поєднана з освітнім компонентом освітньо-наукової програми. Освітньо-наукова програма містить обов'язкову педагогічну складову, в тому числі асистентську практику. Освітньо-наукова програма передбачає можливість проходження наукового стажування у зарубіжних ЗВО та наукових установах, в т.ч. з якими укладено угоди про академічну мобільність та/або співпрацю у науковій сфері.

4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускники освітньо-наукової програми третього рівня вищої освіти за спеціальністю 032 Історія та археологія можуть працювати: на посадах наукових і науково-педагогічних працівників в наукових установах і закладах вищої освіти, інших посадах, що потребують кваліфікації 8 рівня НРК, зокрема на посадах працівників найвищої кваліфікації у дослідницьких, проектних, конструкторських й т. п. установах і підрозділах підприємств певної галузі, посадах наукових консультантів в органах влади, установах та організаціях.
Академічні права випускників	Можуть здобувати науковий ступінь доктора наук. Набувати кваліфікації за іншими спеціальностями в системі післядипломної освіти. Підвищувати кваліфікацію в системі освіти дорослих.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Викладання та навчання здійснюється на засадах академічної свободи учасників освітньо-наукового процесу з дотриманням колегіальної відповідальності, високої академічної культури та академічної доброчесності; інтеграції навчання та науково-дослідницької роботи; академічної мобільності учасників освітньо-наукового процесу; створення рівних можливостей для осіб у здобутті якісної освіти; створення умов для особистісного розвитку й творчої самореалізації людини; студентоцентрованого навчання та компетентнісного підходу; гуманізму, демократизму, патріотизму, пріоритетності загальнолюдських духовних цінностей. Навчання та викладання проводиться у вигляді: лекцій, онлайн-лекцій, практичних занять, аспірантського дослідницького семінару, асистентської практики, самостійного навчання на основі джерел та фахової літератури, консультацій з викладачами і стейкхолдерами, роботи над дисертаційним дослідженням.
Оцінювання	Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання здобувачів за усіма видами аудиторної та позааудиторної освітньої діяльності (поточний, модульний, підсумковий контроль); модульні контрольні роботи, тестування, оцінювання самостійної роботи, виконання практичних та дослідницьких завдань; складання звіту про асистентську практику; поточні заліки, екзамени, оцінка виконання індивідуального плану. Заключна атестація здобувачів вищої освіти ступеня

	доктор філософії здійснюється відповідно до чинного законодавства на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері історії та археології, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 01. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері історії та археології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності. ЗК 02. Знання і розуміння предметної області історії та археології. ЗК 03. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК 04. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК 01. Здатність обирати найбільш релевантні методи, методики та підходи для здійснення досліджень в галузі історії та/або археології. СК 02. Здатність розробляти та реалізовувати власні науково-дослідні проекти, які дозволяють розв'язувати значущі наукові, соціальні, культурні, етичні проблеми і дають можливість переосмислювати існуюче або створювати нове знання. СК 03. Здатність до комунікації з широкою науковою спільнотою та громадськістю у своїй та суміжних галузях наукової та професійної діяльності. СК 04. Здатність ефективно застосовувати сучасні інформаційні технології в науковій та науково-педагогічній роботі. СК 05. Здатність визначати рівень об'єктивності фактологічної основи в різних видах джерел і академічних текстів, встановлювати та оцінювати достовірність та репрезентативність інформації. СК 06. Здатність до безперервного розвитку та самовдосконалення, відповідальність за навчання інших.
7 – Програмні результати навчання	
Результати навчання	РН 01. Використовувати сучасні теоретичні та методологічні досягнення історичної науки. РН 02. Виділяти невирішені проблеми та прогалини в історіографічному масиві.

	РН 03. Класифікувати різновидові історичні джерела. РН 04. Демонструвати результати власних наукових досліджень з історії та/або археології академічній спільноті. РН 05. Застосовувати іноземну мову як для роботи із іншомовними джерелами і літературою, так і для презентації результатів власних досліджень міжнародній спільноті. РН 06. Застосовувати сучасні методології, методи та інструменти педагогічної та наукової діяльності за фахом. РН 07. Продувати нові ідеї і розв'язувати комплексні проблеми у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності. РН 08. Демонструвати обізнаність із законодавством, зокрема щодо захисту прав інтелектуальної власності та дотримуватись принципів академічної доброчесності. РН 09. Детально планувати наукове дослідження для вирішення важливої задачі в галузі історії та/або археології. РН 10. Застосовувати сучасні методи пошуку, збору та обробки інформації в науковій та науково-педагогічній діяльності. РН 11. Здатність працювати в міжнародному контексті і реалізовувати спільні проекти у сфері історії та/або археології з європейськими та євроатлантичними інституціями. РН 12. Володіти поглибленими знаннями з історії та/або археології Центрально-Східної Європи для успішної професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у регіоні.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Професорсько-викладацький склад, який забезпечує реалізацію освітньо-наукової програми, відповідає кадровим вимогам Ліцензійних умов провадження освітньо-наукової діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Науково-педагогічні працівники мають науковий ступінь і вчене звання та підтверджений рівень наукової й професійної кваліфікації.
Матеріально-технічне забезпечення	Для реалізації освітньо-наукової програми належним чином облаштовано кафедри для науково-педагогічних працівників, наявна достатня кількість навчальних аудиторій для проведення занять та індивідуальних консультацій. Навчальні аудиторії обладнані необхідною комп'ютерною технікою з програмним забезпеченням та відкритим доступом до мережі Інтернет. Наявна вся

	необхідна соціально-побутова інфраструктура. Здобувачі освітньо-наукової програми мають доступ до всіх ресурсів навчального середовища ДВНЗ «УжНУ», Археологічного музею ДВНЗ «УжНУ» та лабораторії етнології, фольклористики та краєзнавства ДВНЗ «УжНУ». Матеріально-технічне забезпечення освітньо-наукової програми гарантує досягнення визначених освітньо-науковою програмою цілей та програмних результатів.
Інформаційне та навчально-методичного забезпечення	Інформаційне та навчально-методичне забезпечення освітньо-наукової програми відповідає ліцензійним вимогам, має актуальний змістовний контент, базується на сучасних інформаційно-комунікаційних технологіях. Офіційний вебсайт ДВНЗ «УжНУ» (https://www.uzhnu.edu.ua/) містить інформацію про освітньо-наукову програму, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, кадровий потенціал, правила прийому, контакти тощо. Здобувачам освітньо-наукової програми доступні ресурси Наукової бібліотеки ДВНЗ «УжНУ», віртуальний навчальний простір Moodle, методичне забезпечення навчальних дисциплін та корпоративні сервіси університету.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Кредитна і ступенева мобільність у споріднених (за галузю знань, спеціальністю) закладах вищої освіти України на основі двосторонніх угод, укладених між ДВНЗ «УжНУ» та ЗВО України.
Міжнародна кредитна мобільність	Кредитна і ступенева мобільність у споріднених (за галузю знань, спеціальністю) закордонних закладах вищої освіти в рамках програм міжнародного академічного обміну ДВНЗ «УжНУ».
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів можливе на загальних умовах (передбачає володіння українською мовою).

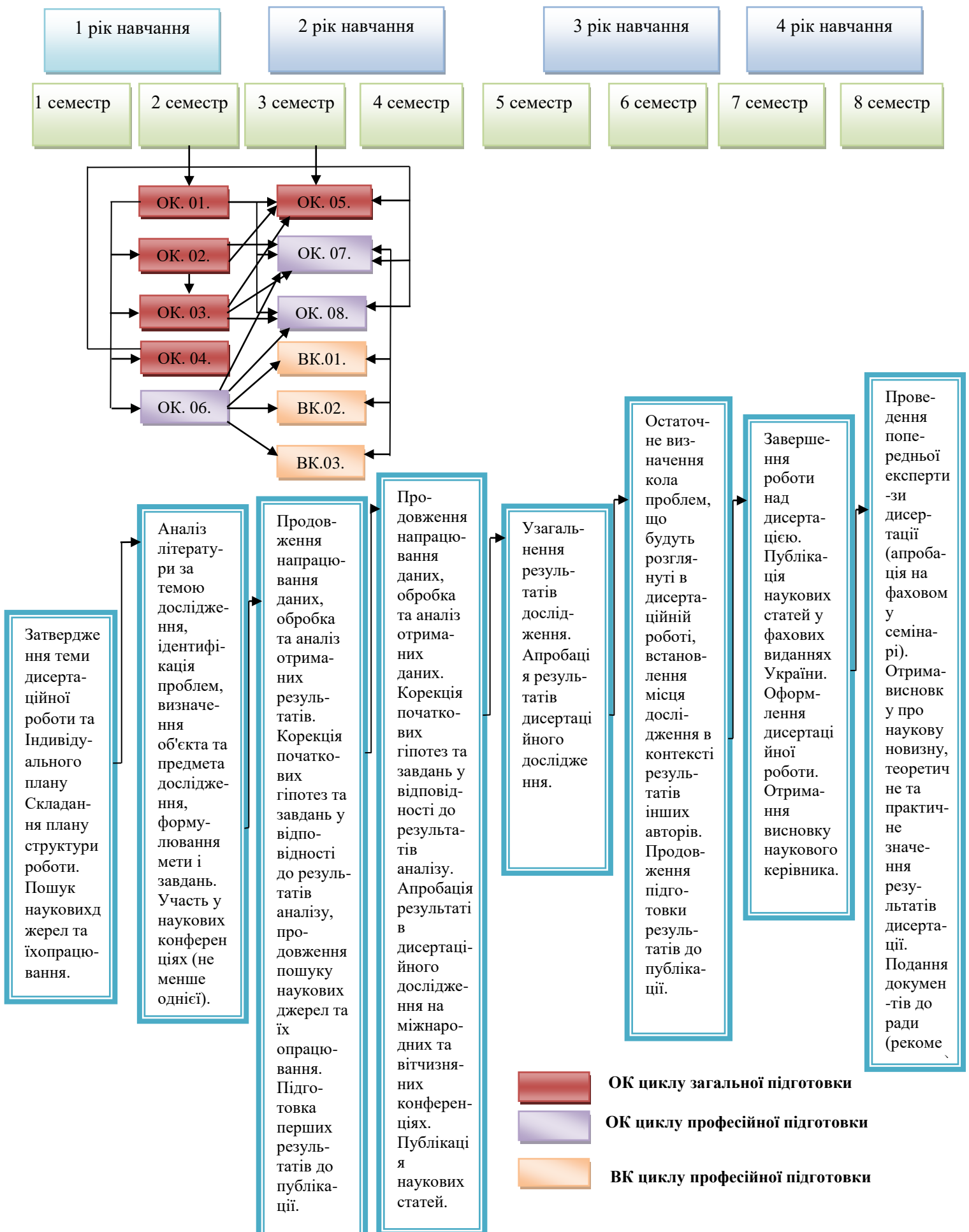
II. ПЕРЕЛІК ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

2.1. ПЕРЕЛІК ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТ ОНП

Код н/д	Компоненти освітньої програми	К-сть кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОНП.			
Цикл загальної підготовки			
OK. 01	Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі / Foreign Language for Communication in Academic and Educational Sphere	6	Екзамен
OK. 02	Філософія науки /Philosophy of Science	4	Екзамен
OK. 03	Інновації в сучасній педагогіці, організація та проведення навчальних занять / Innovations In Modern Pedagogy and Classroom Management	3	Залік
OK. 04	Сучасні інформаційні технології / Modern Information and Communication Technologies	3	Екзамен
OK. 05	Презентація наукових результатів та управління науковими проектами / Presentation of Scientific Findings and Research Project Management	3	Залік
Загальний обсяг:		19 кредитів ЄКТС	
Обов'язкові компоненти ОНП. Цикл професійної підготовки			
OK. 06	Актуальні проблеми історії та археології Центрально-Східної Європи / Topical Issues of the History and Archaeology of Central-Eastern Europe	4	Екзамен
OK. 07	Методологія та організація наукових досліджень з історії та археології / Methodology and Organization of Scientific Research in History and Archaeology	3	Екзамен
OK. 08	Асистентська практика / Assistant Internship	3	Диф. залік
Загальний обсяг:		10 кредитів ЄКТС	
Загальний обсяг:		29 кредитів ЄКТС	
Вибіркові компоненти ОНП			
ВК.01.	<i>Здобувач обирає 1 дисципліну з кафедрального каталогу</i>	4	Залік
ВК.02.	<i>Здобувач обирає 1 дисципліну з кафедрального каталогу</i>	4	Залік
ВК.03.	<i>Здобувач обирає 1 дисципліну з переліку</i>	3	Залік
ВК.03.01.	Аспірантський дослідницький семінар з історії Центрально-Східної Європи / Postgraduate Research Seminar on the History of Central and Eastern Europe		

ВК.03.02.	Аспірантський дослідницький семінар з археології Центрально-Східної Європи / Postgraduate Research Seminar on the Archaeology of Central and Eastern Europe		
ВК.03.03.	Аспірантський дослідницький семінар з етнології Центрально-Східної Європи / Postgraduate Research Seminar on Ethnology of Central-Eastern Europe		
Загальний обсяг вибіркового компонента:		11 кредитів	
Загальний обсяг компонента ОНП		40 кредитів	

2.2. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

НАУКОВА СКЛАДОВА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

Наукова складова освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації. Невід'ємною частиною наукової складової освітньо-наукової програми є підготовка та публікація наукових статей у вітчизняних та/або міжнародних рецензованих фахових виданнях, перелік яких затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки, відповідно до чинного законодавства, виступи на конференціях та семінарах.

Підготовка в аспірантурі завершується наданням висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформлюється у вигляді індивідуального плану наукової роботи здобувача та є невіддільною частиною його індивідуального навчального плану. Індивідуальний план наукової роботи має бути погоджений з науковим керівником (керівниками). У ньому зазначаються терміни, вимоги та форма запланованих і виконаних здобувачем дій, зарахованих до його проміжної атестації.

Тематика досліджень здобувачів наукового ступеня доктора філософії

1. Політична історія країн Центрально-Східної Європи.
2. Соціорелігійна історія країн Центрально-Східної Європи.
3. Проблемні питання державотворення у народів Центрально-Східної Європи.
4. Країни регіону Центрально-Східної Європи в системі міжнародних відносин.
5. Культурні процеси і явища в Центрально-Східній Європі.
6. Соціально-економічна історія країн Центрально-Східної Європи.
7. Видатні постаті в історії Центрально-Східної Європи.
8. Актуальні проблеми історії України. Історичне краєзнавство.
9. Культури ранньозалізного часу в Карпато-Дунайському регіоні.
10. Кельтські старожитності Карпато-Дунайського регіону.
11. Племена латено-римського часу в Карпато-Дунайському регіоні.
12. Фортифікації доби раннього заліза – середньовіччя.
13. Етнокультурні та етносоціальні процеси в Карпато-Дунайському регіоні.
14. Календарна та родинна обрядовість Карпатського регіону.
15. Матеріальна та духовна культура населення Карпатського регіону XIX – початку XXI ст.

IV. ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форми здобувачів освіти атестації вищої	Здобувач двічі на рік (у березні – проміжний звіт, у вересні – звіт за навчальний рік) атестується і звітує про стан виконання індивідуальних планів на засіданні кафедри. За результатами звіту здобувача та рекомендації наукового керівника кафедра ухвалює рішення щодо стану виконання здобувачем індивідуальних планів та формулює рекомендації для подальшої навчальної та наукової роботи, що затверджується рішенням вченої ради факультету. Підсумкова атестація випускників освітньо-наукової програми «Історія та археологія» зі спеціальності 032 Історія та археологія проводиться у формі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації – самостійного розгорнутого дослідження, що пропонує розв’язання актуального наукового завдання, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань – на засіданні разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти (наукової установи). Атестація завершується ухваленням разової спеціалізованої вченої ради рішення про присудження ступеня доктора філософії в галузі історії та археології в результаті успішного виконання здобувачем цієї освітньо-наукової програми та за результатами публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Документом, який засвідчує присудження ступеня доктора філософії, є диплом доктора філософії державного зразка, що видається закладом вищої освіти (науковою установою) після затвердження атестаційною колегією МОН України рішення ради. Дисертація, за результатами захисту якої радою прийнято рішення про відмову в присудженні ступеня доктора філософії, може бути подана до захисту повторно після доопрацювання не раніше ніж через один рік з дня прийняття такого рішення. Здобуття ступеня доктора філософії з спеціальності 032 Історія та археологія передбачає набуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення. Основні результати дисертаційного дослідження повинні бути висвітлені не менше ніж у трьох наукових публікаціях здобувача, відповідно до Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії від 12.01.2022 р. №44: 1) статті у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України. Якщо число співавторів у такій статті (разом із здобувачем) становить більше двох осіб, така стаття прирівнюється до 0,5 публікації (крім публікацій, визначених підпунктом 2 цього

	пункту); 2) статті у періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus (крім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором); 3) одноосібні монографії, що рекомендовані до друку вченими радами закладів та пройшли рецензування, крім одноосібних монографій, виданих у державі, визнаній Верховною Радою України державою-агресором. До одноосібних монографій прирівнюються одноосібні розділи у колективних монографіях за тих же умов. Стаття у виданні, віднесеному до першого - третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, чи одноосібна монографія, що відповідає зазначеним вимогам, прирівнюється до двох наукових публікацій. Належність наукового видання до першого - третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports визначається згідно з рейтингом у році, в якому опублікована відповідна публікація здобувача або у разі, коли рейтинг за відповідний рік не опублікований на дату утворення разової ради, згідно з останнім опублікованим рейтингом. Статті зараховуються за темою дисертації за умови обґрунтування отриманих наукових результатів відповідно до мети статті (поставленого завдання) та висновків, а також опублікування не більше ніж однієї статті в одному випуску (номері) наукового видання. Статті, опубліковані за темою дисертації зараховуються лише за наявності у них активного ідентифікатора DOI (Digital Object Identifier), крім публікацій, що містять інформацію, віднесену до державної таємниці, або інформацію для службового користування. Основні результати дисертаційного дослідження мають також бути апробовані на міжнародних, всеукраїнських і регіональних конференціях, конгресах, симпозіумах, семінарах, круглих столах.
Вимоги кваліфікаційної роботи (за наявності)	до Дисертація, що виконує основну дослідницьку та кваліфікаційну функцію, має засвідчувати здатність здобувача ступеня доктора філософії самостійно здійснювати науковий пошук, вирішувати актуальні теоретичні і практичні наукові завдання та реалізовувати їхнє узагальнення у формі власного внеску в розвиток сучасної історичної науки. Подається на правах рукопису. Виконується здобувачем особисто. Повинна містити наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні та/або експериментальні результати, що мають істотне значення для історичної науки та підтверджуються документами, які засвідчують проведення таких досліджень, а також свідчити про особистий внесок здобувача в науку та характеризуватися єдністю змісту. Рукопис дисертації повинен відповідати вимогам академічної доброчесності і не може містити академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації. Робота перед поданням

у спеціалізовану вчену раду перевіряється на наявність плагіату згідно процедури. Виявлення в дисертації академічної недобросовісності є підставою для відмови у розгляді та присудженні ступеня доктора філософії без права її повторного захисту.

Для ознайомлення з результатами дисертаційних досліджень, кваліфікаційна робота подається на відповідну кафедру, факультет та в Центр підготовки та атестації кадрів вищої кваліфікації ДВНЗ «УжНУ».

Дисертація оформляється відповідно до правил затверджених чинним законодавством:

- обсяг дисертації вираховується авторськими аркушами основного тексту та становить 7 – 9 авторських аркушів (згідно пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44). До загального обсягу дисертації не включаються таблиці та ілюстрації, які повністю займають площу сторінки. Один авторський аркуш дорівнює 40 тис. друкованих знаків, враховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами, що становить близько 24 сторінок друкованого тексту при оформленні дисертації за допомогою комп'ютерної техніки з використанням текстового редактора Word: шрифт – Times New Roman, розмір шрифту – 14 pt.

- Дисертацію друкують на одному або на двох (за бажанням) боках аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм) через 1,5 міжрядкового інтервалу.

- Кегель – мітел (14 типографських пунктів). Допускається підготовка дисертаційної роботи в форматі LaTeX з відповідним стильовим оформленням.

- Текст дисертації необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве – не менше 25 мм, праве – не менше 10 мм, верхнє – не менше 20 мм, нижнє – не менше 20 мм.

Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації.

Дисертація має бути розміщена на сайті ДВНЗ «Ужгородський національний університет» у форматі PDF/A з накладанням текстового шару з накладеним електронним підписом здобувача.

Дисертація повинна мати такі основні структурні елементи: титульний аркуш; анотація; зміст; перелік умовних позначень (за необхідності); основна частина; список використаних джерел; додатки (Наказ МОН України Про затвердження вимог до оформлення дисертації від 12.01.2017 р. № 40).

Титульний аркуш оформлюється відповідно Додатку 1 Вимог до оформлення дисертації (пункт 1 розділу III) (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/file/text/52/f465001n121.doc>)

В анотації дисертації мають бути стисло представлені основні результати дослідження із зазначенням наукової

новизни та за наявності практичного значення.

Обсяг анотації складає 0.2 – 0.3 авторських аркушів.

В анотації також вказуються: прізвище та ініціали здобувача; назва дисертації; вид дисертації та науковий ступінь, на який претендує здобувач; спеціальність (шифр і назва; галузь знань); найменування вищого навчального закладу, у спеціалізованій вченій раді в якій відбудеться захист; місто, рік.

Анотація може подаватися також третьою мовою, пов'язаною з предметом дослідження.

Наприкінці анотації наводяться ключові слова відповідною мовою. Сукупність ключових слів повинна відповідати основному змісту наукової праці, відображати тематику дослідження і забезпечувати тематичний пошук роботи. Кількість ключових слів становить від п'яти до п'ятнадцяти.

Після ключових слів наводиться список публікацій здобувача за темою дисертації. Вказуються наукові праці в такій послідовності, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації; які засвідчують апробацію матеріалів дисертації; які додатково відображають наукові результати дисертації.

У вступі подається загальна характеристика дисертації, а саме: обґрунтування вибору теми дослідження; мета і завдання дослідження відповідно до предмета та об'єкта дослідження; методи дослідження; наукова новизна отриманих результатів; особистий внесок здобувача; апробація матеріалів дисертації; структура та обсяг дисертації.

За наявності у вступі можуть також вказуватися: зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами; практичне значення отриманих результатів.

У розділах дисертації має бути вичерпно і повно викладено зміст власних досліджень здобувача наукового ступеня, зроблено посилання на всі наукові праці здобувача, наведені в анотації. Список цих праць має також міститися у списку використаних джерел. Обсяги розділів, що присвячені огляду літератури та аналізу і узагальненню результатів досліджень, становлять 10-20% від основного тексту дисертації кожен.

У висновках викладаються найбільш важливі наукові та практичні результати дисертації, вказуються наукові проблеми, для розв'язання яких можуть бути застосовані результати дослідження, а також можливі напрями продовження досліджень за тематикою дисертації.

За наявності практичного значення отриманих результатів надаються відомості про використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх використання.

Список використаних джерел формується здобувачем наукового ступеня за його вибором (опціонально – в кінці кожного розділу основної частини дисертації) одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті; в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків; у хронологічному порядку.

Бібліографічний опис списку використаних джерел у

	дисертації може оформлятися здобувачем наукового ступеня за його вибором з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання Загальні положення та правила складання» або одним зі стилів, віднесених до рекомендованого переліку стилів оформлення списку наукових публікацій (Додаток 3 Вимог до оформлення дисертації (пункт 11 розділу III https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#n99). До додатків може включатися допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття дисертації: таблиці допоміжних цифрових даних; ілюстрації допоміжного характеру; інші дані та матеріали. Обов'язковим додатком до дисертації є список публікацій здобувача за темою дисертації та відомості про апробацію результатів дисертації (зазначаються назви конференції, конгресу, симпозіуму, семінару, школи, місце та дата проведення, форма участі). Додатки можуть бути надані у вигляді окремої частини (том, книга).
Вимоги до публічного захисту	Захист дисертації здобувача наукового ступеня доктора філософії в галузі історії та археології здійснюється на основі вимог Закону України № 1369-IX від 30.03.2021 р. «Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання окремих питань присудження наукових ступенів та ліцензування освітньої діяльності», постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» № 44 від 12.01.2022 р. Відбувається прилюдно на відкритому засіданні разової спеціалізованої вченої ради. Захист дисертації повинен мати характер відкритої наукової дискусії, в якій обов'язково беруть участь голова та члени ради, а також, за бажанням, присутні на засіданні. Під час захисту, відповідно до законодавства, радою забезпечується аудіофіксація (запис фонограми) та відеофіксація. Запис (звукзапис, відеозапис) такого засідання ради оприлюднюється на офіційному вебсайті закладу вищої освіти (наукової установи) не пізніше наступного робочого дня з дати проведення засідання та зберігається на відповідному вебсайті не менше трьох місяців з дати набрання чинності наказом закладу вищої освіти (наукової установи) про видачу здобувачеві диплома доктора філософії.

**IV. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ**

Обов'язкові компоненти

	ОК.01.	ОК.02.	ОК.03.	ОК.04.	ОК.05.	ОК.06.	ОК.07.	ОК.08.
ЗК01		*			*	*	*	
ЗК02						*	*	
ЗК03	*			*	*	*	*	
ЗК04	*	*	*	*	*		*	*
СК01		*				*	*	
СК02				*	*	*	*	
СК03	*				*		*	
СК04			*	*	*			*
СК05	*					*	*	
СК06			*		*	*		

Вибіркові компоненти

	ВК.01.01.	ВК.02.01.	ВК.03.01.	ВК.03.02.	ВК.03.02.
ЗК01	*	*	*	*	*
ЗК02	*	*	*	*	*
ЗК03	*	*	*	*	*
ЗК04			*	*	*
СК01	*	*	*	*	*
СК02	*	*	*	*	*
СК03	*	*	*	*	*
СК04	*	*	*	*	*
СК05	*	*	*	*	*
СК06				*	*

**V. МАТРИЦЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ (РН)
ВІДПОВІДНИМИ КОМПОНЕНТАМИ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ**

Обов'язкові компоненти

	ОК.01.	ОК.02.	ОК.03.	ОК.04.	ОК.05.	ОК.06.	ОК.07.	ОК.08.
РН 01		*					*	
РН 02						*	*	
РН 03						*	*	
РН0 04	*			*	*	*	*	
РН 05	*				*			
РН 06			*				*	
РН 07		*				*	*	
РН 08					*		*	
РН 09					*		*	
РН 10		*	*	*			*	*
РН 11	*			*	*		*	
РН 12			*			*	*	*

Вибіркові компоненти

	БК.01.01.	БК.02.01.	БК.03.01.	БК.03.02.	БК.03.03.
PH 01		*	*	*	*
PH 02	*	*	*	*	*
PH 03	*	*	*	*	*
PH 04	*	*	*	*	*
PH 05	*		*	*	*
PH 06	*	*	*	*	*
PH 07			*	*	*
PH 08	*	*	*	*	*
PH 09		*	*	*	*
PH 10	*	*	*	*	*
PH 11	*	*	*	*	*
PH 12	*	*	*	*	*